

Horsemaster z Rybníčku na Pelhřimovsku připravoval koně pro filmovou trilogii Jan Hus a kočáry pro třetí díl Návštěvníků s Jeanem Reno v hlavní roli

Zvířata musíme naučit vše, co si scenárista dokáže představit, říká Václav Plánka

NELA KYSELOVÁ

Rybníček – Pokud patříte k pozorným divákům, kteří sledují filmy až do závěrečných titulů, můžete si v celé řadě snímků všimnout jména Václav Plánka. Zkušený koňář z Rybníčku na Pelhřimovsku začínal v osmdesátých letech jako jezdec – kaskadér. První velkou kaskadérskou roli získal v nestárnoucí pohádce S čerty nejsou žerty. Objevil se i v Cirkusu Humberto a mnoha dalších filmech a seriálech. V roce 1994 začal pracovat jako horsemaster. Podepsaný je například pod snímky Cyril a Metoděj, Ať žijí rytíři!, Tajemství staré bambitky nebo třeba trilogie Jan Hus. „Tento projekt se natáčel k výročí upálení Jana Husa a už jen to, že mi bylo umožněno pracovat pod vedením režiséra Jiřího Svobody a kameramana Vladimíra Smutného, byl zážitek,“ říká Václav Plánka v rozhovoru pro Deník.

Co obnáší práce horsemastera?

Horsemaster je člen filmového štábu, který provádí servis pro umělecké složky, jako je režisér a kameraman, účastní se příprav, obhlídek natáčecích míst, vychází vstříc požadavkům režie, vymýšlí kaskadérské scény, zajistí jezdeckou přípravu herců, hlídá ve spolupráci se skriptem návaznosti, musí vypracovat rozpočet, obsadí koně pod herce, jezdecký kompars, ale také hlídá bezpečnost práce.

Začínal jste jako jezdec-kaskadér. Můžete popsat, co by měl zvládat člověk, který by se této profesi chtěl věnovat?

V každém případě jezdec, a to platilo vždy, musí rozumět koním, znát jejich povahu, musí si umět sám koně připravit a trénovat je na nejrůznější situace, které mohou při natáčení nastat. Učí se jezdit s mečem, šavlí, s lancí, bojovat s nimi. Musí umět zacházet s puškou či mušketou, střilet z těchto zbraní a naučit koně, aby se toho nebáli. Musí zvládat jezdit s pochodní, projet ohněm, musí koně učit, aby se vyrovnali se stresovými situacemi, jako je průjezd davem, nebáli se řinčení zbraní, rytířských brnění, bitevní vrávy. Vlastně musí zvířata naučit vše, co si dokáže scenárista představit. Dnes se často natáčí s pomocí dronů, je tudíž potřeba pracovat s koněm tak, aby si na tuto novinku zvykl. Totéž platí pro helikoptéry a letadla. Ne že by se s letadly a helikoptéry mi točilo denně, ale už jsem se s tím párkrát setkal.

A jak vidíte úroveň dnešních českých jezdců-kaskadérů?

V osmdesátých letech se o takové profesi u nás moc nevědělo, byli jsme spíš nadšenci než profesionálové, ale postupem času jsme se vypracovali na jistou úroveň, učili jsme sebe i koně za pochodu, sbírali zkušenosti. Úroveň dnešních jezdců-kaskadérů je mnohonásobně vyšší, než tomu bylo za nás. Jednak mají k dispozici vhodnější koně, a také tím jak se nám otevřel svět, tak jsme se měli najednou od kocho učít. Tehdy jsme si mysleli, že nad nás není, ale teprve až teď vidím, jak velký rozdíl mezi námi a dnešními „kaskoš“ je. **Připravoval jste koně pro třídílný film Jan Hus, který nedávno odvysílala Česká televize. Jak jste se k práci na tomto projektu dostal?**

Spolupracuji s Three bro-

V AKCI. Václav Plánka je coby horsemaster nepostradatelným členem štábu, který točí film, v němž se objevují nejenom koně, ale i ostatní zvířata. Stará se o to, aby spolupráce „dvoúnožců“ a „čtyřnožců“ na place vždy dopadla tak, jak má. Snímek vpravo dole pochází z trilogie Jan Hus, ostatní fotografie jsou z natáčení historických dokumentů pro německou televizi. Foto: Hana Maredová (4x)

thers production, která se specializuje na středověk a je významným dodavatelem kostýmů, brnění a zbraní z té doby a byl jsem jimi požádán o spolupráci, což jsem s radostí přijal. Jan Hus je velká evropská postava, která významně změnila dějiny. Tento projekt se natáčel k výročí upálení Jana Husa a už jen to, že mi bylo umožněno pracovat pod vedením režiséra Jiřího Svobody a kameramana Vladimíra Smutného, byl zážitek, nemluvě o obsazení. Matěj Hádek jako Jan Hus, Marika Šoposká coby královna Žofie, a Vladimír Javorský jako král Václav...

Co bylo na tomto natáčení nejtěžší?
Nejtěžší bylo naučit Mariiku jezdit na koni, nikdy předtím na něm neseděla a dvacet hodin, které jsme na to měli, je zoufale málo na to, že měla jezdit v čele družiny, kterou tvořili další čtyři jezdci, a navíc měla jet přímo

za kamerovým vozem. Jenže Marika byla odvážná a odhodlaná a nakonec to dala bez problému. Takže metoda „teror“ jak jsme později její výcvik nazvali, se ukázala jako účinná. Jinak Matěj jezdí výborně a Vladimír si s tím také dobře poradil.

Můžete popsat metodu „teror“?

Jak už jsem říkal, měla na to málo času, jezdila téměř denně, hned asi při druhé jízdě se dost odřela, takže pak celou dobu trpěla, protože ty rány neměly čas se zahojit. Ale rekla mi to až po natáčení. Je to hrdinka.

Další velký projekt, na kterém jste v nedávné době pracoval, byl třetí díl filmu Návštěvníci s Jeanem Reno v hlavní roli, že?

Ano, na Návštěvnících jsem měl na starosti organizaci kočárů a povozů. Na nízkonákladových filmech řídím pohyb koní i kočárů, potažmo ostatních zvířat sám. Produkce, které mají dost peněz, si mohou dovolit na každou

složku koordinátora. Výsledkem je lepší organizace práce, méně stresu a v konečném výsledku se i ušetří nějaké peníze, protože nedochází k prostojům při samotném natáčení, což byl právě případ Návštěvníků.

A do třetice aktuálně dotáčíte pohádku Korunní princ pro Českou televizi, která se na obrazovce objeví o Vánocích. Prozradte, na co se diváci mohou těšit.

Je to klasická pohádka plná kouzel, s drakem a krásnou princeznou a spoustou legrace, netradičně pojatá a je v ní velký rytířský turnaj. V hlavních rolích se objeví Pavel Kříž, Kryštof Hádek, Jaromír Hanzlík, Josef Abrahám, Patrik Děrgel nebo Eva Josefíková.

Je nějaký rozdíl mezi tím, když natáčíte třeba pohádku nebo historický velkofilm jako byl Jan Hus?

Je jedno, jestli se točí pohádka, dokument nebo dra-

a věděli, že pokud je Mars na place, nesmí se klapat. Takže se jen řeklo číslo záběru a vyslovilo se potichu „klap“.

Jak vypadá běžný den na place z pozice vaší profese?

Pokud se jede podle dispozic, které dostaneme den předem, začíná se snídání a pak pošlu lidi do kostymérny, na make-up, a připravují se koně a jezdci do jednotlivých záběrů. V momentě, kdy dojde k nějaké změně, ať už z důvodu nějakého zpoždění, nastává stres, boj o čas, někdy herec nezvládne koně, vše se protahuje, nervozita se stupňuje... To jsou pak situace, kdy se docela bojím, že se něco stane. Kůň je mírné zvíře, ale přece jen váží půl tuny a v okamžiku, kdy je lidmi okolo vystresován, může se něco stát. Tak se snažím o to, aby k takovým situacím pokud možno nedocházelo.

Co vás na vaší práci baví a co nejvíc štve?

Baví mě setkávání s lidmi. Mnoho koňářů, které mám rád, bych jinde než na filmu nepotkal. A nebaví mě věčný boj s penězi. Zatím jsem nezažil film, na kterém by se neřešily peníze.

Kromě filmů děláte i nejrůznější show s koňmi. Je o tento druh zábavy v Čechách zájem?

Show s koňmi je populární všude. Nevím, jestli je v tom jistá nostalgie po světě, který teprve nedávno vymizel. Já si ještě pamatuji koně, s kterými se rozvázelo uhlí po městě. Také v tom hraje roli obdiv k těmto krásným a silným tvorům, vždyť na koních jsme nakonec přijeli obrazně řečeno do naší současnosti. Máme jim opravdu za co vděčit.

Na jaké nejbližší akce tohoto typu byste čtenáře pozval?

V současné době se podílím na přípravách Prvního westernového dne, který se koná čtvrtého července v kempu Western Vochtánka pod hradem Potštejn. Diváci se mohou těšit na indiány na koních a Mílu Simandla, což je náš nejlepší odborník na přirozenou komunikaci s koňmi. Hrát tam bude také country kapela Makadam. Dále spolupracuji na rytířském turnaji na Pražském hradě v Jelením příkopě, který organizuje produkce Three Brothers 11. a 12. července. Další akce se koná 15. srpna a jmenuje se Druhý westernový den opět v kempu Western Vochtánka, jedná se znovu o celodenní program. Budou tam vystupovat mimo jiné kaskadéři z filmu Ať žijí rytíři nebo ohnivý muž na koni. A komu by se nechtělo za koňskou show cestovat za hranice Kraje Vysočina, může se na konci srpna přijet podívat na akci, která se pomalu ale jistě rýsuje na Ranči Esperanza v Březi u Kamenice nad Lipou.

Václav Plánka

Narozen 1959, Nový Jičín, nyní žije v Rybníčku na Pelhřimovsku **od 1982 kaskadérská dráha:** S čerty nejsou žerty, Slavné historky zbojníků, Dva na koni, jeden na oslu, Cirkus Humberto **Od 1994 horse master:** Balada o třech rytířích, krásné paní a lněné kytli, Cyril a Metoděj, Ať žijí rytíři!, Tajemství staré bambitky, Jan Hus, Korunní princ, Emperor – jako zbrojář, Návštěvníci 3 – organizátor kočárů, vše profese, které spolu souvisí. Podílel se také na vzniku celé řady hraných dokumentů pro německé televizní stanice.